

Løten kommune
Postboks 113
2341 Løten

Hamar, 30. august 2023

Høringsinnspill til reguleringsplan for BS1 OG BS2, Budor grendesentrum

Naturvernforbundet i Hamar og omegn har gått gjennom reguleringsplanen og har følgende innspill:

Arealendring er den største trusselen til natur

Den globale klima- og naturkrisa er også lokal, og vi må ta innover oss at naturareal som bygges ned er tapt for framtida. At Løten kommune nå planlegger å sette opp et grendetun på Budor reagerer Naturvernforbundet sterkt på.

FNs naturpanel sin rapport om naturens tilstand fra 2019 peker på arealendringer som den største trusselen til natur. Det er derfor avgjørende at man ikke tillater nedbygging av natur til annet enn hva man kan regne som absolutt nødvendig. Innlandet, med Løten kommune, er det fylket som allerede har størst arealbruk knyttet til fritidsboliger i Norge. Der har vi nesten 90 000 fritidsboliger. Når er det nok?

I Løten kommune sin klima og energiplan 2019-2030 (5.3.5 Arealendring) nevnes det at arealendring forårsaket i 2016 til et utslipp av 4,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, og at dette tilsvarer nesten 9 prosent av det samlede norske klimaregnskapet. Samtidig siteres det fra stortingsmeldingen "klimastrategi 2030" at Norge skal være klimanøytralt i 2030 og bli et lavutslippssamfunn i 2050. Dette er lovfestet i klimaloven.

Prosjektet vil skape store klimagassutslipp

I klima og energiplanen heter det at "Vi i Løten må gjøre det vi kan – innenfor de virkemidlene vi har tilgjengelig – for at det globale klimasystemet skal påvirkes i minst mulig grad." Hvis man vil ta dette på alvor, kan man ikke vedta byggeprosjekter som skaper store klimagassutslipp gjennom byggefasen, transport, materialforbruk og energiforbruk for å holde det i drift. Med nye fritidsboliger og hus på Budor grendesentrum vil det følge større utslipp og forbruk, og vi mener at dette ikke er akseptabelt.

Arealet på Budor sentrum vil delvis måtte renses for trær og tiltaket vil ha en negativ klimapåvirkning når trærne ikke lenger kan ta opp CO₂. Dette kommer også frem i kommunens egen saksfremstilling 25. mai 2023, der det siteres slik, at "en arealbruksendring fra skog og utmark vil gi et negativt klimaregnskap."

Vi undrer oss over at det er kun i denne sammenhengen at planforslaget tar for seg temaet "klimapåvirkning" og hvordan man har tenkt å håndtere den.

Å satse på at Løten Allmenning kommer til å "plante litt tettere", som det nevnes i saksfremstillingen, holder etter vår mening ikke. Her har man kun tenkt på å erstatte den delen av vegetasjonen som fjernes. Men det er ikke tenkt på å kompensere for det samlede utslippet som hele byggeprosjektet og den fremtidige driften frembringer. Utsagn fra saksfremstillingen om at "ambisjonen til Løten Allmenning er at all utbygging på Budor skal være bærekraftig med tanke på naturinngrep og klimautslipp" fremstår som tomme ord.

Ifølge den samlede saksfremstillingen og avsnittet om "konsekvenser for klima og miljø" er "store deler av planområdet for BS1 og BS2 allerede utbygd fra før". Dette utsagnet har lite tilknytning til virkeligheten, ettersom arealet BS1 er i svært liten grad utbygd fra før. Her vil det gå tapt grøntarealer med bl.a. trær.

Bortsett fra det reduserte karbonopptaket grunnet trær som blir fjernet, er det ikke tatt hensyn til klimafotavtrykket som prosjektet vil genere, og hvordan det vil gi utslag på kommunens klimaregnskap.

Vi savner et klimaregnskap for hele prosjektet, både når det gjelder byggefasen og når grendetunet skal være i drift.

"Klima og energiplan 2019-2030"

I den ovenfornevnte klima og energiplanen pekes det på at man ønsker "å tenke globalt og handle lokalt" og det vises til kommunens sentrale rolle i klimaarbeidet. Samtidig planlegges det arealbruksendringer, hvor vegetasjon og områder som er ubebygde omgjøres til fritidsboliger og -leiligheter, parkeringsplasser med mer. Denne form for utbygging må i et klima og miljøperspektiv ansees som unødvendig, og den går rett forbi kommunens egne mål om bærekraftig areal- og transportplanlegging.

Løten kommune er veldig opptatt av klimaavtrykket som den selv skaper. Her har man foretatt omfattende beregninger rundt kommunens nåværende og fremtidige klimafotavtrykk. Vi undrer oss derfor over hvorfor man ikke belyser klimaavtrykket som generes gjennom et utbyggingsprosjekt fra en privat initiativtaker (Løten Allmenning)?

Vi ber om at det redegjøres for den samlede klimapåvirkningen av tiltaket, i etablerings- og driftsfasen, og at dette sammenliknes med 0-alternativet. Arbeidet må utføres av en nøytral tredjepart med kompetanse på klimaregnskap.

"Klima og energiplanen for 2019-2030" inkluderer en egen handlingsplan for 2019-2023. Et av de prioriterte tiltakene (punkt 7.1.) i handlingsplanen 2019-2023 er å "Ivareta langsiktige klimahensyn i kommunedelplanens arealdel og i alle reguleringsplaner". Det å sette opp et grendetun på Budor kan ikke ansees som et tiltak som tar langsiktige klimahensyn og er stikk i strid med kommunens ambisjoner om å bidra til et lavutslippssamfunn

Klimabalansen til kommunen vil påvirkes i en negativ retning gjennom videre nedbygging av arealer på Budor.

Forbedring av veier og bygging av ny infrastruktur vil også bidra negativt i klimaregnskapet, likesom materialene som benyttes i husene på grendetunet. Det samme gjelder for de framtidige eiernes eller leietakernes transport til og fra Budor, ettersom det ikke finnes noen form for kollektivtransport.

Trafikk og aktivitet langt utover byggefeltet

Det er viktig å merke seg at flere fritidsboliger skaper trafikk og aktivitet langt ut over grendetunet. Summen av konsekvenser for naturmiljø og naturmangfold, både i byggefeltet og i naturområdene rundt, må vurderes til klart negativt.

Svakheten ved mange av de konsekvensanalysene som gjennomføres i Norge er at de i for stor grad begrenser seg til selve utbyggingsområdet. Konsekvensen av et hyttefelt er langt mer vidtrekkende enn dette, fordi en slik etablering fører til stor trafikk ut i nærområdene – både ved tilrettelegging av skiløyper, slalåmbakker, turstier, men også generelt ved mer ferdsel i utmarka.

Løten kommune bør forholde seg til den internasjonale naturavtalen

Alt kommunalt og regionalt planarbeid skal forankres i FNs bærekraftsmål og kommunene har ansvar for bærekraftig planlegging – ikke bare økonomiske behov, men også natur og miljømessige behov.

Nordmenns areal- og klimabelastende hyttekultur kan på ingen måte sies å være et eksempel på bærekraftig forbruk og produksjon, uansett hvor miljøvennlig man måtte mene at anleggsfasen er. Vi vil her vise til forskning gjort for Avisa Valdres gjennom NTNU og Vestlandsforskning, som viser at klimagassutslippene fra anleggsprosessen kun utgjør 2 prosent av de totale utslippene fra fritidsboliger.

Norge har i desember 2022 inngått en internasjonal naturavtale i Montreal (Convention on biological diversity). I denne FN-avtalen har Norge, i likhet med alle andre land, forpliktet seg til å verne 30 prosent av land og hav, og starte arbeidet med å restaurere 30 prosent av ødelagt natur innen 2030. Kommunene, inkludert Løten kommune, forvalter størstedelen av Norges arealer og har derfor et særskilt ansvar i å ta vare på norsk natur.

Detaljreguleringsplanen for BS1 og BS2 Budor grendesentrum, som er en del av områdeplanen Budor Sør, tar ikke hensyn til forpliktelsene som ble inngått i den internasjonale naturavtalen fra desember 2022. I motsetning til naturavtalen, satses det på å planere enda mer landskap for å sette opp hus og fritidsleiligheter, som det allerede finnes mer enn nok av i Norge.

Kommunepolitikere har et ansvar for kommende generasjoner

Nåværende kommunepolitikere har et ansvar for å forvalte og bevare naturen. Derfor forventer vi at det tas langsiktige valg, hvor bevaring av naturverdiene og hensyn til

miljø blir høyest prioritert, i stedet for å ta irreversible valg på vegne av fremtidige generasjoner.

Løten kommune må ta hensyn til klima og bærekraftig naturforvaltning

Vi ber om at detaljreguleringsplan for BS1 og BS2 Budor Grendesentrum avvises av overordnede hensyn til klima, biologisk mangfold og bærekraftig naturforvaltning. Vi mener at Løten kommune ikke skal sette planene ut i livet.

Vennlig hilsen

Styret i Naturvernforbundet i Hamar og omegn

Toril Østby - leder

Steffen Viehmann

Ole Midthun

Eva Breuer

Ane Haarstad

Ragnhild Gjems

Sjur Skjævesland

hamar@naturvernforbundet.no